

TALETID

Den eneste faren med Bjarne Melgaards dødshus er at det skal bli ufarlig, skriver Gaute Brochmann.

Da jeg intervjuet Snøhet-
tas Kjetil Thorsen om
Dødshuset til Bjarne
Melgaard på vårparten
2013, husker jeg at han brukte
mye tid på å forsikre meg om at
Melgaard egentlig var en veldig
rolig og ufarlig type.

Dette var på den tiden Mel-
gaard slo gjennom sånn på or-
dentlig i Norge. Han hadde rik-
tignok gjestet Skavlan høsten i
forveien, men soloutstilling på
Astrup Fearnley, æren av å pry-
de DNBs hovedkvarter i Bjør-
vika og selvsagt den store
Melgaard+Munch-utstillingen,
lå enda litt frem i tid. Og med sin
karakteristiske fremtoning og
eksplisitte kunst, fremsto han
liksom som litt skummel.

Men så ble vi
kjent med ham,
også var han ikke
det. Like lite som
tilfellet var med
Hans Erik Dyvik
Husby eller alle
andre kjente
mennesker, der
uroen for det
fremmede snart
erstattes av et
håp om at bare
litt av den tidligere auraen skal
overleve møtet med den all-
menne virkeligheten.

Slik er det også med hus.
Straks de er bygget og står der
de skal stå, er det ofte noe gan-
ske tilforlatelig
ved dem. Man
kan like dem el-
ler ikke, selvsagt.
Men dette tru-
ende, dette som
får folk til å hisse
seg opp, skrive
brev og ligge
våkne om nat-
ten, det forduf-
ter som regel
straks bygningen
møter tomten, like kjapt som
auraen til Hank von Helvete
fordampet da han entret sce-
nen i *Stjernekamp*.

Derfor er naturligvis helt
ufarlig at Snøhetta og Melgaard
nå har fått tommelen opp av by-
antikvaren i Oslo til å bygge sitt
«hus til å dø i» på Kikkutkollen,
ved siden av Edvard Munchs
gamle atelier på Ekely. Etter år
med iherdige protester, ikke
minst fra kunstnerneboer, ser
det ut til at huset nå blir en rea-
litet. Og det er bra. Det store
problemet i Oslo er ikke påkos-
tede, små hus som ser annerle-

des ut, men store bygninger av
lav kvalitet som ligner hveran-
dre til forveksling.

Den eneste risikoen knyttet
til «A house to die in», er at det
skal gå fra å være *avant-garde*
til lørdagsunderholdning
straks vi blir bedre kjent med
det. Og det er ikke helt lett i en
spalte som dette å forklare
nøyaktig *hvordan* et hus skal
holde på mystikken, naturlig-
vis. Utover at man må tørre å
være kompromissløs, dedikert
og tro mot visjonen hele veien
inn til prosjektet er ferdig og
kistelokket spikres på.

Dette høres kanskje også litt
svevende ut, men jeg har faktisk
et helt konkret Oslo-hus i tan-
kene når jeg skriver det, nemlig

en annen kunst-
ners «hus til å dø
i», *Tomba Emma-
nuelle*, bedre
kjent som Ema-
nuel Vigelands
Museum, kunst-
nerens tidligere
atelier som nå er
hans mausoleum
(urnen står fort-
satt over den lave
inngangsdøren,

slik at alle besøkende må bøye
seg for kunstneren).

Jeg kan uten å ta munnen
for full si at dette er et av de yt-
terst få husene jeg vet om som
fortsetter å forbløffe meg ved å

være noe genu-
int annet enn alt
jeg vet om, selv
etter flere besøk.
Og nettopp her
ligger potensia-
let til Snøhetts
arkitektur og
Melgaards pro-
sjekt (som jo er
så likt Vigelands
at man må spør-
re seg om det er

en direkte *hommage*), nemlig å
skape et hus med et så distinkt
integrert kunstnerisk prosjekt
at det klarer å unngå faren for
å bli ufarlig straks vi går over
dørstokken.

**Det store
problemet i
Oslo er ikke
påkostede, små
hus som ser
annerledes ut.**

TALETID

Karin Hindsbo, Jon
Refsdal Moe, Marit Eikemo
og Morgenbladets
kritikere skriver om kultur
og omegn hver uke.

**GAUTE
BROCHMANN**

Arkitekt og kritiker i
Morgenbladet.
[kultur@
morgenbladet.no](mailto:kultur@morgenbladet.no)

